

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 33/2004 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om beaktande av arbetstagares pensionsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie i fråga om vissa dagpenningar

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 16 september 2004 en proposition med förslag till lag om beaktande av arbetstagares pensionsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie i fråga om vissa dagpenningar (RP 165/2004 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Marjaana Maisonlahti, social- och hälsovårdsministeriet

- planerare Pirkko Peltonen, Folkpensionsanstalten
- socialpolitisk ombudsman Vesa Rantahalvari, Servicearbetsgivarna, även som representant för Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund TT
- jurist Kalle Räisänen, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- direktör Rauno Vanhanen, Företagarna i Finland
- förhandlingschef Jorma Skippari, Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av Akava ry.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att det stiftas en lag om beaktande av arbetstagares pensionsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie i fråga om vissa dagpenningar.

I fråga om de dagpenningar som beräknas på basis av en persons lön ska en andel som motsvarar arbetstagares pensionsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie på samma sätt

som under tidigare år dras av från arbetsinkomsten eller förmån som utbetalas. Avdraget föreslås vara 5,1 procent år 2005.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2005 och avses bli behandlad i samband med den. Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2005.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning finner utskottet förslaget behövt och lämpligt. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar, men med följande anmärkningar.

Avdraget från de arbetsinkomster som ligger till grund för dagpenningen föreslås åter bli förlängt med ett år. Ända sedan början av 1993 har det stiftats en ettårig lag om att arbetstagares pensionsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremier ska beaktas. Ursprungligen var det meningen att avdraget från arbetsinkomsterna skulle vara temporärt. Utskottet anser att man bör avstå från undantagsbestämmelser om man

vill att systemet ska vara klart och medge insyn. Vidare är det nödvändigt att man i trepartssamarbete skyndsamt förbereder en sådan lösning att grunderna för beräkning av dagpenningen slås fast i en permanent lag. Som utskottet tidigare har konstaterat är det primära alternativet att man avstår från avdraget.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår social- och hälsovårdsutskottet

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 25 november 2004

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Valto Koski /sd
medl. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
Anneli Kiljunen /sd
Marjaana Koskinen /sd
Pehr Löf /sv
Riikka Moilanen-Savolainen /cent
Aila Paloniemi /cent
Leena Rauhala /kd

Juha Rehula /cent
Paula Risikko /saml
Arto Seppälä /sd
Tapani Tölli /cent
Raija Vahasalo /saml
Erkki Virtanen /vänst
Tuula Väättä /sd
ers. Ulla Anttila /gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.

RESERVATION

Motivering

Genom proposition RP 165/2004 rd förlängs den särskilda lag som stiftats år för år sedan 1993 och som gör det möjligt att skära i dagpenningen enligt socialförsäkringen. Avdraget har varierat mellan 1,5 och 5 procent. I år har det varit 4,85 procent. Regeringen föreslår att avdraget 2005 ska vara 5,1 procent. Ett sådant tillvägagångssätt gör det svårt att uppnå målet att lagen ska vara klar och medge insyn.

Detta procentavdrag infördes av akuta sparskäl under lågkonjunkturen på 1990-talet. Skälen har för länge sedan upphört att gälla. Det oaktat har man inte avstått från avdraget utan det har fortsatt använts som något slags smygavdrag. Dagpenningar betalas till de försäkrade just därför att de inte kan förvärvsarbета och de täcker inte inkomstbortfallet fullt ut.

Avdraget har motiverats med arbetstagarnas pensionsavgift och löntagarnas arbetslöshetsförsäkringspremie. Men det finns inga hållbara motiv för sådan "solidaritet". Ersättningarna för inkomstbortfall inom den lagfästa socialförsäkringen ligger på en mycket låg nivå hos oss efter nedskärningarna på 1990-talet. Procentavdraget drabbar på ett mycket osolidariskt sätt arbetslösa, långvarigt sjuka, olycksoffers och föräldraledigas inkomster. Social- och hälsovårdsutskottet har i sina betänkanden allt sedan förra seklet föreslagit att avdragen ska slopas. Och ändå stiftas en särskild lag nu för 13:e gången i rad.

Förslag

Med stöd av det ovan anförda föreslår jag

att lagförslaget förkastas.

Helsingfors den 25 november 2004

Erkki Virtanen /vänst